

นางสาวดวงกมล เจริญรุกษ์ : สภาพบังคับของจารีตประเพณีทางรัฐธรรมนูญ : ศึกษากรณีประเทศอังกฤษ และประเทศไทย. (THE BINDING FORCE OF CONSTITUTIONAL CONVENTIONS IN THAILAND) อ. ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์, 345 หน้า. ISBN 974-17-0507-7

เนื่องจากการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญโดยสถาบันที่อยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญจะสมบูรณ์ได้นั้น มิได้อาศัยบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญที่ได้กำหนดบทบาทต่าง ๆ เป็นลายลักษณ์อักษรแต่เพียงอย่างเดียว หากแต่ยังมีแนวทางปฏิบัติที่มีได้บัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษรในส่วนที่เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญอีก ซึ่งก็คือ จารีตประเพณีทางรัฐธรรมนูญหรือธรรมเนียมปฏิบัติทางรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ ทางการเมืองการปกครอง และปัจจัยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ และมีความสำคัญทำให้การดำเนินการ ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรทางการเมืองการปกครองที่อยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญมีความเป็นไปอย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยหากมีการฝ่าฝืนหรือละเมิดก็จะมีผลที่เป็นสภาพบังคับของจารีตประเพณีทางรัฐธรรมนูญ ซึ่งจะ เป็นสภาพบังคับทางการเมือง และสภาพบังคับทางกฎหมาย

อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่พระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช 2475 จนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จะมีบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญบางฉบับที่ว่า “เมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับแก่กรณีใด ให้วินิจฉัยกรณีนั้นไปตามประเพณี การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” ซึ่งบทบัญญัติ สั้น ๆ นั้น ถือได้ว่ารัฐธรรมนูญยอมรับให้จารีตประเพณีทางรัฐธรรมนูญยกระดับขึ้นมาเป็นกฎหมาย และมีสภาพ บังคับเป็นกฎหมาย ทั้งนี้จารีตประเพณีทางรัฐธรรมนูญที่ได้รับการกำหนดยอมรับไว้ในรัฐธรรมนูญนั้น เป็นจารีตประเพณีทางรัฐธรรมนูญเฉพาะในส่วนที่เป็นประเพณีการปกครองเท่านั้น เพื่อเป็นแนวทาง ปฏิบัติและเพื่อประโยชน์ในการอุดช่องว่างทางรัฐธรรมนูญ

ดังนั้น ความมีผลหรือสภาพบังคับของจารีตประเพณีทางรัฐธรรมนูญจึงขึ้นอยู่กับ การยอมรับทั่วไปทางการเมือง ซึ่งจารีตประเพณีทางรัฐธรรมนูญในตัวเองไม่มีศักดิ์ในทางกฎหมาย แต่อาจมีสภาพ บังคับในทางการเมืองและผลที่กระทบต่อการบังคับใช้กฎหมาย จารีตประเพณีทางรัฐธรรมนูญจะมีศักดิ์ ในทางกฎหมายก็ต่อเมื่อ มีการนำจารีตประเพณีนั้นมาบัญญัติไว้เป็น ลายลักษณ์อักษรแล้วเท่านั้น แต่จารีต ประเพณีทางรัฐธรรมนูญในส่วนที่เป็นประเพณีการปกครองฯ ได้รับการบัญญัติรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญ และทำให้ศาลรัฐธรรมนูญสามารถนำประเพณีการปกครองฯ มาบังคับใช้แก่กรณีได้ และทำให้ประเพณี การปกครอง ฯ นั้นมีสภาพบังคับที่ชัดเจนและมีศักดิ์เป็นกฎหมายในลำดับเดียวกับรัฐธรรมนูญ

##4186085834 : MAJOR LAWS

KEY WORD : CONSTITUTIONAL CONVENTIONS

DOUNGKAMOL CHAREONROOK : THE BINDING FORCE OF CONSTITUTIONAL
CONVENTIONS IN THAILAND. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. KRIENGKRAI
CHAREONTHANAVAT, Ph.D. 345 pp. ISBN 974-17-0507-7

According to the fulfillment of procedures pertaining to the constitution by institutions, which are under the constitution, it does not only depend on a literal provision of the constitution, but also has an approach which does not determine to literal provision. That approach is the constitutional conventions. It has evolution pertaining to politic history and other factors, which occur in each period. In addition, it plays an important role for the successful relationship among political organizations. If it has a violation, it will have a result related to the binding force of the constitutional conventions. It is about the politic binding force and law binding force.

However, since the Constitution Act of the Kingdom of Thailand B.E. 2475 (1932) to the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2540 (1997), sometime it had the provision stated that "Whenever no provision under this constitution is applicable to any case, it shall be decided in accordance with the administrative practice in the democratic regime of government with the Kings as Head of the State" This concise provision refers that the constitution accepts the constitutional conventions for uplifting to be the law, and has the law enforcement. Anyhow, the constitutional conventions, which are accepted in the constitution, is only be the constitutional conventions in the section of the administrative practice. It is useful and guidance for fulfilling the gap in the constitution.

Therefore, the binding force of the constitutional conventions is depended on the political acceptance. Moreover, the constitutional conventions do not have the hierarchy of laws. Conversely, it probably has the binding force of politic and can affect to the binding force of law. The constitutional conventions will have the hierarchy of laws if the constitutional conventions are enacted to written laws. Furthermore, the constitutional conventions in the section of the administrative practice are enacted in the constitution, and it can support the constitutional court can apply administrative practice to any case. It can make each the administrative practice has clearly the binding force and has the hierarchy of laws in the same levels of the constitution.